

Evdən işləyərkən itirdiklərimiz və qazandıqlarımız

Koronavirus pandemiyasına qədər milyonlarla insan ömrünün üçdə birini ofislərdə keçirirdi. Lakin karantinə görə ingiltərəli işçilərin təxminən yarısı evdən işləməyə başladı. Bəzi şirkətlər bunun Covid-19-dan sonra da aktual olacağını açıq şəkildə bildirirlər.

Barclays Bankının direktoru deyir: "Yeddi min adamı bir binaya toplamaq fikri keçmişdə qala bilər".

Morgan Stanley rəhbəri bankının həddindən artıq əmlakdan qurtulmağa hazır olduğunu açıqlayıb. İngilis iş adamı Martin Sorell isə bahalı ofislərdə xərclədiyi 35 milyon funt sterlinqin işçilərə yatırılmasını daha məqsədəuyğun hesab edir.

Ofis günləri sözün əsl mənasında sayılındır, məşhur "İşin Sevinci" kitabının müəllifi Bruce Daisley deyir.

"Təəssüf ki, biz bu barədə sentimental düşünmə bilərik, amma inanıram ki, hazırkı ofis anlayışı artıq keçmişdə qalıb", - Daisley BBC Radio 4-ə verdiyi müsahibədə deyib.

"Bir müqddət öncə aparıcı medialardan birinin əməkdaşı ilə söhbət edirdim. O dedi ki, əvvəllər hər gün işlədiyi ofisə 1400 nəfər gəlirmiş, son iki ayda bu rəqəm 30-a düşüb, amma bu, nəticəyə təsir etməyib. O, köhnə şərtlərə qayıdacağını gözləyənlərin heç də hamısının evdə olmadığını bildirdi".

Ancaq John Cass London Biznes Məktəbinin professoru Andre Spicer hesab edir ki, ofislərlə vidalaşmaq hələ tezdir.

O, ofislərdə sərf olunan iş vaxtının kəskin azalacağını proqnozlaşdırır, ancaq bir fenomen kimi ofis işlərinin itirilməyəcəyinə əmindir. Spicerin fikrincə, uzaqdan işləyənlərin vəzifə yüksəlişi nadir olur, çünki onlar daha az nəzərə çarpırlar: "Yaxınlaşan krizisi nəzərə alsaq, bir

çoqları indi göz önündə olmaq istəyir".

"İqtisadi böhran zamanı insanlar xüsusilə düşünməyə meyllidirlər: iş yerində olmalısan, patron məni hər zaman görməlidir", - Spicer düşünür. O əlavə edir ki, top menecerlər daim ofislərdə işləyəcək və adi işçilər həftədə bir və ya iki dəfə patronları görmək üçün meydana çıxacaqlar.

Tvitter artıq oxşar modeli sınaqdan keçirir - korporasiya bütün işçilərə uzaqdan və qeyri-müəyyən işləməsinə icazə verib, ancaq ofisləri açıq saxlayıb.

Ev tapşırığı yeni bir şey deyil. Son onilliklərdə daha çox şirkət işçilərini ofislər əvəzinə evdən işləməyə təşviq etməklə və ya ortaqların iş yerlərində masa icarəyə götürərək qənaət edirlər. "Düşünürəm ki, qənaət vacib təşviqdirdir" deyən professor Spicer "Bir çox şirkət qərar verəcək: kirayəyə çox pul xərcləyirik, evdən işləyək. Bu proses artıq başlayıb" deyərək əlavə edir.

Bu, bizə necə təsir edəcək?

Artıq bir çoxumuz uzaqdan işləməyin üstünlüklərini və mənfi cəhətlərini özümüz üçün aydınlaşdırmışıq. Aşkar bir üstünlük: yolda vaxt itirməməkdir. Mənfi cəhəti isə həmkarlarla daha az ünsiyyətdir. Ancaq bəzi dəyişikliklər özünüdərkən əsaslarına təsir göstərir.

"Çox şey itirdiyimizi və buna görə ağlamalı olduğumuzu düşünürəm", deyən Lucy Calloway ofislərdə çalışan insanlarla bağlı bir neçə kitabın müəllifidir: "Burada vacib məqam ofisin işimizin əhəmiyyətli olduğu hissini verməsidir. Biz işimizi yalnız bir noutbuk ilə edirik. Dürüst olaq - mənasız görünə bilər".

Calloway əlavə edir ki, peşənin mənəli olduğundan əmin olmağın ən asan yolu, eyni işi görən insanların əhatəsində oturmaqdır. "Ofis bizi müəyyən bir nizamə öyrədir və həyatı müxtəlifləşdirir. Ora çatdıqda dəyişirsən", - deyir Calloway.

BBC-yə verdiyi müsahibəsində "şəxsən mən səhərdən axşama qədər evdə eyni formada gəzməkdən bezmişəm. Paltarımı dəyişmək, ofisə getmək, fərqli insanları görmək istəyirəm. Bəziləri ilə həyatım boyunca dost olacağım kolleqalarını görmək və bol-bol gülümsəmək istəyirəm" deyir Spicer.

Lakin professor tədqiqatın nəticələrinə istinad edərək deyir ki, "uzaqdan" insanlar daha məhsuldar işləyirlər və həyatlarından daha məmnun olurlar - ilk növbədə özlərini böyük şəhərlərin sakinlərinin bəlası olan işə və evə sürməkdən azad etdikləri üçün.

Digər tərəfdən bəzi sorğu iştirakçıları özlərini "sürgündə" hiss etdiklərini və rəhbərliklə ünsiyyətlərinin olmadığını bildiriblər.

"Bəzi insanlar üçün rəhbərin baxışlarını tutmaq çox vacibdir. Başqasının bunu etdiyini bilmək narahatlıq hissi yaradır. Bu, işçilər və menecerlər üçün uzaqdan işin mənfi tərəfidir", - professor qeyd edir.

Evdə işləməyin çatışmazlıqlarını sadalayan Spicer həm də böyük ailələrin sakinləri olan kişi və qadınlar arasında ortaya çıxan imkan bərabərsizliyinə də toxunur.

"İşlədiyim akademik sahədə qadınların müəllifi olduğu jurnal nəşrlərinin sayı kəskin azalıb", professor vurğulayır. "Aşkar səbəbi evdə olan qadınların uşaqlarla və ev təsərrüfatları ilə daha çox maraqlanmalarıdır", - professor izah edir.

"Gənc işçilər "ağsaqqallarının" təcrübəsindən öyrənə bilməyəcəklər, qeyri-rəsmi söhbətlər xatirəyə çevriləcək", - indiyədək bu barədə

müsbət düşüncələri olan "Əmək Sevinci"-nin müəllifi Bruce Daisley bu dəfə təəssüflənir.

"Bu barədə xüsusi düşünməsəniz şirkətlər və ofislər işi yaradıcı və məhsuldar edən bir çox gözəl şeydən məhrum olacaqlar", - o deyir.

İngiltərəli ofis işçilərinin əksəriyyəti indi evdən işləməyə məcbur edilir. Geri qayıtdıqdan sonra hökumət növbəli işləməyi tövsiyə edir ki, otaqda eyni vaxtda az adam olsun, ofisin müəyyən nöqtələri arasında bir tərəfli hərəkət təşkil edilsin, yeməxana əvəzinə evdən nahar gətirilsin və işçilər arasında iki metr məsafə olsun.

Ancaq məsafədən işin müvəqqəti bir fenomenə çevrilməsindən və ya əbədi olaraq bizimlə qalmağımızdan asılı olmayaraq çoxları artıq ofis həyatı üçün darıxır.

"İşgüzar görüşlərdə mübahisə etmək adətdir. Ancaq, Allahım, insanlarla üzərində bir boşqab peçenye olan masa arxasında oturmağı necə istəyirəm!", - Lucy Kalloway deyir.

Tam məşğulluq vəziyyətində uzaqdan necə işləmək olar?

2015-ci ildə Buffer onlayn başlanğıc menecerləri ayda 7000 dollara başa gələn San-Fransiskoda bir ofislərini bağladılar - onlar işçilərin bütün işləri evdən idarə edə biləcəyini anlamışdılar.

Bu gün 90 nəfərdən ibarət bir komanda dünyanın hər yerinə səpələnib. Kimsə müxtəlif ölkələrə səyahət edərkən tam bir həftə işləyir. İnternetdəki fasilələr onun qarşısını alsa da, başqa bir işçi kruiz gəmisindən də işləyə bilib.

Buffer işçiləri Andy Yates və Carolyn Coprash "uzaqdan" idarə etdikləri işlə bağlı təcrübələrini bölüşürlər.

1. Həmkarlarınızla söhbət etməyin yollarını tapın

Andy deyir: "Biz hər birimiz həftədə bir və ya iki dəfə həmkarlarımızla söhbət edə bilmək üçün bir təcrübə təşkil etdik. Slack-də "su soyuducu" adında bir kanal yaratdıq, burada hər şey barədə danışa bilmək imkanı yarandı".

2. Həmkarlarınız gördüyünü işlərdən xəbərdar olsunlar

"Əvvəllər, naharda və ya istirahət otağında kiminləsə danışmaqla özünüz üçün yeni bir şey kəşf edə bilərdiniz. İndi bunu məqsədyönlü şəkildə etməlisiniz və bunun üçün vaxt və səy lazımdır", - deyir Carolyn, "məsələn, həmkarlarımızdan biri Nicole həftədə bir dəfə bütün şirkətin işgüzar yazışmalarını oxuyur və oradan özü üçün maraqlı şeylər tapır", - o əlavə edir.

"Bu çoxdur. Ancaq insanların birlikdə oturmadiğı, birlikdə yemək yeməyəcəyi bir iş prosesində işlərdən xəbərdar olmağa xeyli kömək edir".

Bufferdə qrupun söhbətlərini qeydə almaq və müxtəlif vaxt zonalarındakı fərq səbəbilə görüşlərdə iştirak edə bilməyən həmkarlarına göndərmək də adətdir.

3. Hərdən üzbəüz görüşün

Andy deyir ki, "hər il bir komanda olaraq bir yerə toplaşıb və ənsiyyət qururuq, o cümlədən iş istiqamətlərinə görə qruplara bölünürük. Təəssüf ki, bu il Yunanıstanda toplanmağımız koronavirusa görə baş tutmadı".

Bir ölkədə və ya qonşu ölkələrdə işləyənlər bir-birlərini daha çox görə bilər. Və hər bir yeni iş yoldaşınızla şəxsən görüşdüyünüzə əmin olun.

4. Mümkün qədər azadlıq

"Hamıya tam sərbəstlik verilsə, insanların daha yaxşı işləyəcəyini düşündülər, ancaq nəticələr idarəçilərin əhəmiyyətli dərəcədə faydalı olduğunu göstərdi. Onlardan qurtulmaq istəyəndə isə hər şey dağıldı. İnsanlar kimdənsə tapşırıq almalı və mütəmadi hesabat verməlidirlər", - Carolyn deyir.